

KOPJA

TELEGRAMU SZYFROWEGO

przychodzącego

Hr. Skrzyński do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

B.H. /1169/

M. Marszałkowie

Madryt, 10/IV 1920

Otrzyma. 11/IV 1920 h. 17

Amerykański Foreign Finance Corporation, spółniczka Morgana, zajmuje się inwestycją kapitałów w przedsi. biorstwach europejskich. Jej prezydent Anderson uważa Belgię, Włochy, Czechy za najodpowiedniejsze tereny. Dowiedziawszy się, że Anderson dnia wyjeżdża z Paryża do Pragi skłoniłem eksministra Casbo, szefa konsorcjum banków hiszpańskich do zwrócenia telegraficznie uwagi Andersona na przeszłość polski. Casbo ma wpływ ten większy, że włożywszy kapitały hiszpańskie w przedsi. biorstwa włoskie za pośrednictwem wymienionej korporacji został jej tajnym wspólnikiem. Można by w Pradze starać się jeszcze skłonić Andersona do przyjazdu do Polski.

-:-:-:-:-

KACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
 ADJUTANTURA GENERALNA
 WARSZAWA
 L: Dz. 5/9975 dnia 25/IV 1920 r.
 zał. 402. Wydział

Oryginał przesłano do załatwienia Wydziałowi

Kopje otrzymują do wiadomości:

- a) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarze Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Jeneralny.
- b) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

PRESIDENT
 INSTITUTE
 ARCHIVES
 New York

S.III. 819

Kopja

D.VII.

581/5

Telegram / szyfrowy

P. Morawski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie

No 25

Bukareszt, 10/II 1920

Otrzyma. 13/II 1920 h.10'25

.....x icol, szef sanitarnej służby wojskowej oświadczył mi, że wskutek życiowego stanowiska Ministerejum Spraw Wewnętrznych granica w Niepołukowcach za parę dni będzie otwarta.

x jednej grupy brak.

WACZELNE DOWÓDZTWO WOJEK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA
L: Dz. 581/5 dnia 26.11.1920 r.
zetaocz. Wydział

H.S.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Kopja

Telegram szyfrowy

P. Morawski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie

No 24

Bukareszt, 10/II 1920

Otrzym. 12/II 1920 h. 10'25

.....x wytrawnie ocenia stosunki rumuńsko-węgierskie, mówił mi, że otrzymał z Budapesztu ostrzeżenie jakoby Rumuni przygotowywali nowe "toup" na Węgrzech. Osobiście został co do tego uspokojony przez króla i generałów. Niemniej ma wrażenie, że będzie pilnie nadal śledził za sprzeczynami interesujących nas wypadków.

x jedna grupa opuszczona.

H.S.

Kopja

S.III/780.

DVII.

Telegram szyfrowy.

P. Morawski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Nr.22.

Bukareszt 8/2.

Otrz.10/2.god.15,35.

Ad telegram M.S.Z. Numer 13: Zakomunikowałem Przesłowi Rady Ministrów tekst odpowiedzi Rządu Polskiego zgodnie z wskazówkami Pana Ministra. Prezydent oświadczył mi wzamian, że Rumunja analogicznej propozycji nie otrzymała i że wogóle jest w trudnym położeniu, nie otrzymując jasnych dyrektyw dotyczących się polityki wielkich aliantów. Informowałem się o tekst radiotelegramu sowietów, którego w oficjalnej wersji poselstwo nie posiada. Równocześnie ze swej strony zakomunikował prezydent, że przed paru dniami rząd serbski wystąpił wobec Rumunji z propozycją, żeby oba państwa dokonały wspólnej démarche przeciw restauracji Habsburgów na Węgrzech. Rumunja ła-da chwila wyrazi swą zgodę na to, zwłaszcza, że jak podnosi Prezydent, krok taki zgodny będzie z nastrojem konferencji. Prosił mnie o zapytanie Rządu Polskiego, czy zsolidaryzowałby się z taką démarche " ze względu na interes naszej młodej republiki ". O Czechach mowy nie było, dziś wyson-duję ich ministra. Szczegóły w raporcie, proszę o instrukcję.

~~~~~

Kopia

S.III. 347

D.VII.

Telegram szyfrowy

P. Morawski do Ministertwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie

No 7

Bukareszt, 17/I 1920

Otrzyma. 19/I 1920 h. 18'25

Rząd Rumuński wzbrania się puścić uchodźców polskich przez Dniestr. Proszę ze swej strony wywrzeć nacisk na Florescu. 20 go na audjencji przedstawię sprawę Królowi.

~~-----~~

H.S.

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

184

Kopja

Telegram szyfrowy

P. Morawski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie

No 3

Bukareszt, 11/I 1920

Otrzym. 15/I 1920 h.14

Wzięłem dziś udział wraz z reprezentantami Ameryki, Anglii, Francji, Grecji, i Belgji w Konferencji u Prezesa Rady Ministrów w sprawie repatrjacji. Szczegóły w raporcie.

Kopja

S.III/206.

A.IV.

Telegram szyfrowy.

P. Skrzyński, do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Bukareszt, 10/I. 1920.

Otrzym. 12/I. 1920. 10 h.

Nr. 1.

Prezes Rady Ministrów przyrzekł mi, że zatelegrafuje do bessrabskiego ministra Inkuleca z poleceniem, aby w miarę wymogów sanitarnych, uczynił wszystko możliwe dla naszych uchodźców. Ze swej strony, a w porozumieniu z majorem Górką, wysyłam jutro nad Dniestr rotmistrza Jurjewicza wraz z urzędnikiem konsulatu.

J.Br.

KopjaT e l e g r a m s z y f r o w y

Hr. Skrzyński do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w W a r s z a w i e

No 49

Bukareszt, 16/IV 1920

Otrzym. 18/IV 1920 h. 10

Rząd tutejszy ma w najbliższych tygodniach wycofać się na linię Clemenceau, oddać przez to samo Czechom część kolei Marmaros Koeresmezß poza nią leżącą; ma jednak nadzieję wdrożenia pertraktacji z Czechami, którzy na pewną ratyfikację granic się zasadniczo zgodzili, od nich tę kolej z powrotem uzyskać. Ponieważ ta linja może przedstawiać dla nas pierwszorzędne znaczenie strategiczne, byłoby dobrze, gdyby nasz rząd również tę sprawę miał na oku i przez Francję w kierunku pomyślnego załatwienia jej wpływał. ....

...

Oryginał przesłano do załatwienia wydziałowi D.VII.

KOPJA
TELEGRAMU SZYFROWEGO
przychodzącego

P. Skrzyński, do Ministerstwa Spraw Zagranicznych,
w Warszawie.

48.

Bukareszt, dn. 13/IV - 20 r.

Otrzyma. dn. 15/IV - 20. o 13 h.

Z powodu świąt prawosławnych urzędy tu nie funkcjonują. Mimo braku formalnej odpowiedzi jestem pewny, że na tranzyto, który chodzi telegram szyfr. No. 36 rząd tutejszy będzie musiał się zgodzić. Można pościągę wysłać do granicy.

/zv/

Oryginał przesłano do załatwienia Wydziałowi

Kopje otrzymują do wiadomości:

A.V.

- a) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarz Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Jeneralny.
- b) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Kopja

S.III/1766

D.VII.

Telegram szyfrowy.

P. Skrzyński do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Nr.42.

Bukareszt, 14/3

Otr. 15/3.g.19-45

Król stanął w sprzeczności z wolą większości parlamentu i rządu, zgodnych w sprawie reformy agrarnej. Popełnił zamach stanu. Averescu powołany został w chwili i w sposób, które są zdolne pozbawić go części jego niewątpliwej popularności.

*****

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Kopja

S.III. 1316

D.VI.

Telegram szyfrowy

Hr. Skrzyński do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie

No 39

Bukareszt, 2/III 1920

Otrzym. 4/III 1920 h. 16

Ponowiłem dzisiaj zaproszenie do rządu tutejszego pisemne, wzywające go do wysłania delegacji do Warszawy. Przez wzgląd na swój prestige będzie rząd tutejszy wolał uniknąć wysłania specjalnych delegatów, z drugiej jednak strony pragnie być informowanym o naszych zamiarach i będzie się bronił wszystkimi siłami przed izolacją faktyczną i jawną, starać się będzie jednak zachować wolną rękę w pertraktacjach z sowietami przy ^{or} pozach współpracy z naszymi. Przeciwdziałam temu w rozmowach i prasie. Myślę, że z korzyścią by było, gdyby Pan Minister zechciał dać do zrozumienia Floresce, że jeżeli Rumunja nie zechce zeczywiście szczerze z nami iść, czego dowodem będzie przysłanie delegatów dobrze i wielostronnie poinformowanych o kwestjach wewnętrznych Besarabgkich socjalnych i wojskowych tak, aby umożliwić uzgodnienie zasad polsko-rumuńskich z uwzględnieniem specjalnych interesów tych ostatnich, Pan Minister ze swojej strony nie omieszka wyciągnąć dla Polski odpowiednich wniosków, czyli przejść do polityki wolnej ręki. Dwór będzie się obawiał, izolacji Rumunji wobec bolszewików, czując w Polsce element legitymistyczny, z którym się musi liczyć i na nim oprzeć.

Kopja

S.III.1253

D.V.11

Telegram szyfrowy

Hr. Skrzyński do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie

No 37

Bukareszt 28/II 1920

Otrzym. 1/III 1920 h.10

Rumuński Prezes Rady Ministrów oświadczył mi, że upełnomocnił Florescu do brania udziału z głosem doradczym w obradach, mających ustalić definitywną redakcję odpowiedzi do sowietów. W razie potrzeby i na jego żądanie mogą być przesłani do Warszawy rzeczoznawcy stosunków rosyjsko-bolszewickich. Rząd tutejszy dopiero po powrocie Vaidy poweźmie decyzję co do stanowiska, które zajmie wobec propozycji pokojowej, wprost do niego skierowanej, będzie ono niewątpliwie ugodowe, nie bez pewnych gwarancji zabezpieczających przed kontaminacją.

H.S.

Kopja

S.III/1216

D.V.

Telegram szyfrowy.

P. Skrzyński do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Nr.36.

Bukareszt, 26/2.

Otrzym. 27/2.20.

Z pewnego źródła dowiaduję się, że sowieci zwrócili się dziś do Rumunii z propozycją pokojową. Identyczne propozycje mają być wysłane do Stanów Zjednoczonych i Japonii.

.....

Z.C.

Kopja

S.III/1197

D.V.

Telegram szyfrowy.

P. Skrzyński do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Nr.35.

Bukareszt, 23/2.

Otrz. 26/2.g.9-25

Zo zlecenia zawartego w telegramie szyfr. Nr.20 wy^{wiaz}...ałem się oso-
biście u Prezesa R.M. W najbliższych dniach wyjedzie do Warszawy in-
culec minister dla Besarabji, albo Ciugureanu były minister dla Besarabji,
wiceprezydent izby, jako delegat mający brać udział w obradach
ustalających zasady przyszłego ewentualnego z bolszewikami pokoju.

.....

x...jedna grupa wypadka.

Kopja

S.III/844.

A.IV.

Telegram szyfrowy.

P. Morswski, do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Nr. 29.

Bukareszt, 11/II. 1920.

Otrzyma. 13/II. 1920. 12 h.

Dzisiaj druga ogólna konferencja w sprawie rapatrjacji. U dziekana szix ci-
la dyplomatycznego Vopicki zebralo się 8 reprezentantów koalicji, bez
Rumunów. Obradowano nad kwestją poruszoną moim telegramem en clair Nr.
67. Podniosłem, że w sprawie rapatrjacji polskiej Rumuni okazali maxi-
mum dobrej woli. Co do rapatrjacji Rosjan oświadczyłem, że nie mam za-
dnych instrukcji prócz zakomunikowanych telegramem M.S.Z. Nr. 14, nie
precyzując ich zresztą.

J.Br.

Kopja

Q VII

S. III/854.

Telegram szyfrowy.

P. Morawski, do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Bukareszt, 11/II. 1920.

Otrzyma. 13/II. 1920. 17.
50.

Nr. 28.

Wczoraj była burzliwa dyskusja w Izbie z powodu Besarabji. Poważnie szanowany filantrop Stroescu energicznie znatakował ogólnie krytykowany system administracyjny rumuński w tej prowincji, co i na zachodzie musi wywołać sensacje. Wybory uzupełniające do Senatu dały absolutne zwycięstwo generałowi Averescu.

Kopja

S.III/855.

D.VII.

Telegram szyfrowy.

P. Morawski, do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Bukareszt, 11/II 1920.

Otrzym. 13/II. 1920. 17.50.

Nr. 27.

Ad telegram tutejszy Nr. 24 : Poseł czeski mówił mi, że wobec kroku aliantów, zwróconego przeciw restauracji Habsburgów na Węgrzech, wiadoma demarche miałyby przyjąć charakter szerszy, a mianowicie przeciw ~~wszakim~~ wszelkim dynastjom wrogim : niemieckiej, bułgarskiej i t.d.

J.Br.

INSTITUTE
ARCHIVES
New York